

Minister Zdrowia

RKIK.050.2.2025.MS
Warszawa, 31 marca 2025

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na zapytanie nr 2293 z dnia 7 marca 2025 r., złożone przez Pana Posła Włodzisława Gizińskiego w sprawie weryfikacji definicji zawodu asystenta zdrowienia w Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji, uprzejmie proszę o przyjęcie poniższej informacji.

Minister Zdrowia obwieszczeniem Ministra Zdrowia z dnia 26 maja 2022 r. w sprawie włączenia kwalifikacji wolnorynkowej „Wspieranie osób doświadczających kryzysów psychicznych w procesie zdrowienia przez osoby z doświadczeniem psychozy (asystent zdrowienia)” do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (M.P. poz. 581) włączył do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (ZSK) kwalifikację wolnorynkową pn. „Wspieranie osób doświadczających kryzysów psychicznych w procesie zdrowienia, przez osoby z doświadczeniem psychozy (asystent zdrowienia)”. Podkreślenia wymaga, iż włączenie do ZSK ww. kwalifikacji wolnorynkowej nie jest równoznaczne z powołaniem zawodu. Włączenie do ZSK tej kwalifikacji wolnorynkowej nie koliduje z obecnie prowadzonymi szkoleniami w zakresie uzyskania kwalifikacji do pełnienia funkcji asystenta zdrowienia. Są to odrębne, równoległe istniejące formy uzyskania dokumentu potwierdzającego kwalifikacje do pełnienia funkcji asystenta zdrowienia.

ZSK jest system wprowadzonym ustawą dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz.U. z 2024 r. poz. 1616) opartym na ramie kwalifikacji, który umożliwia formalne uznanie kwalifikacji nadawanych poza systemem oświaty i poza systemem szkolnictwa wyższego. Założeniem ZSK jest zintegrowanie wszystkich kwalifikacji uzyskanych w edukacji formalnej i pozaformalnej, zapewnienie jakości nadawanych kwalifikacji, umożliwienie potwierdzenia kompetencji nabytych poza systemem oświaty i szkolnictwem wyższym, a także ułatwienie dostępu do informacji o kwalifikacjach możliwych do uzyskania na terenie Polski. Jednakże system ten nie odnosi się do sposobu, w jaki dana osoba nabyła wiedzę i umiejętności oraz kompetencje społeczne w obszarze danej kwalifikacji.

Zgodnie z założeniami ZSK, uzyskanie certyfikatu potwierdzającego posiadanie danej kwalifikacji nie jest tożsame z regulowanym kształceniem, lecz stanowi wyłącznie potwierdzenie danej kwalifikacji (poprzez zwalidowanie efektów uczenia się określonych dla danej kwalifikacji). Uzyskanie certyfikatu ZSK nie jest też jednoznaczne z uzyskaniem uprawnień w tym zakresie.

Mając na uwadze powyższe, włączenie do ZSK przedmiotowej kwalifikacji nie reguluje kwestii kształcenia asystentów zdrowienia, ani też nie wprowadza definicji ww. osób. Nie jest również tożsame z powołaniem takiego zawodu.

W odniesieniu do kwestii dotyczącej wskazania w obwieszczeniu Ministra Zdrowia osób z doświadczeniem kryzysu psychicznego pod postacią psychozy jako grupy osób, które mogą być zainteresowane uzyskaniem ww. kwalifikacji, uprzejmie informuję, że przedmiotowy zapis stanowi realizację postulatu jednego ze specjalistów, który w toku rozpatrywania wniosku o włączenie tej kwalifikacji do ZSK przedłożył Ministrowi Zdrowia swoją opinię w przedmiotowej sprawie. Należy jednakże podkreślić, że zapis ten dotyczy wyłącznie osób zainteresowanych przystąpieniem do walidacji tej kwalifikacji wolnorynkowej, a nie osób, które zamierzają przystąpić do szkolenia/kursu do pełnienia funkcji asystenta zdrowienia. Warunki dla osób przystępujących do kursów/szkoleń w ww. zakresie określa ich organizator.

Włączenie do ZSK kwalifikacji wolnorynkowej pn. „Wspieranie osób doświadczających kryzysów psychicznych w procesie zdrowienia przez osoby z doświadczeniem psychozy (asystent zdrowienia)” nie koliduje z obecnie prowadzonymi szkoleniami w zakresie uzyskania kwalifikacji do pełnienia funkcji asystenta zdrowienia. Są to odrębne, równoległe istniejące formy uzyskania dokumentu potwierdzającego kwalifikację do pełnienia funkcji asystenta zdrowienia.

Zgodnie z § 16 ust. 4a rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 27 kwietnia 2018 r. w sprawie programu pilotażowego w centrach zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2024 r. poz. 875 i poz. 1503) w centrum zdrowia psychicznego zatrudnia się osoby udzielające świadczeniobiorcom wsparcia psychicznego, zwane „asystentami zdrowienia”. Jednakże przedmiotowe rozporządzenie nie uwzględnia przepisów dotyczących wymogów kwalifikacyjnych dla ww. osób.

Obowiązujące przepisy prawa nie uwzględniają wymogu posiadania certyfikatu ZSK przez osoby udzielające wsparcia psychicznego (asystentów zdrowienia) w centrum zdrowia psychicznego. Przystąpienie do walidacji w celu uzyskania certyfikatu potwierdzającego nadanie tej kwalifikacji wolnorynkowej jest dobrowolne. Natomiast o zatrudnieniu osób pełniących funkcję asystentów zdrowienia oraz roli asystenta zdrowienia w centrum zdrowia psychicznego decyduje kierownik centrum.

Odnosząc się do kwestii dotyczącej możliwości weryfikacji definicji asystenta zdrowienia uwzględnionego w obwieszczeniu o włączeniu do ZSK kwalifikacji wolnorynkowej „Wspieranie osób doświadczających kryzysów psychicznych w procesie zdrowienia przez osoby z doświadczeniem psychozy (asystent zdrowienia)”, informuję, że zgodnie z art. 27 ustawy o ZSK minister właściwy, nie rzadziej niż raz na dziesięć lat, dokonuje przeglądu kwalifikacji wolnorynkowej i kwalifikacji sektorowej włączonej do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji. Do przeglądu kwalifikacji wolnorynkowej i kwalifikacji sektorowej przepisy art. 21 ww. ustawy stosuje się odpowiednio, z tym że:

- 1) zespół ekspertów, o którym mowa w art. 21 ust. 1, sporządza opinię zawierającą propozycje dotyczące dalszego funkcjonowania danej kwalifikacji wolnorynkowej lub kwalifikacji sektorowej w Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji lub modyfikacji tej kwalifikacji;
- 2) zespołu ekspertów, o którym mowa w art. 21 ust. 1, nie powołuje się w przypadku, gdy w okresie pięciu lat poprzedzających dokonanie przeglądu nie został wydany żaden certyfikat kwalifikacji wolnorynkowej lub certyfikat kwalifikacji sektorowej.

W przypadkach uzasadnionych potrzebami społeczno-gospodarczymi lub na wniosek sektorowej rady do spraw kompetencji, lub z własnej inicjatywy minister właściwy może dokonać przeglądu kwalifikacji wolnorynkowej lub kwalifikacji sektorowej włączonej do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji w terminie krótszym niż dziesięć lat.

W wyniku przeglądu minister właściwy:

- 1) stwierdza, że dana kwalifikacja wolnorynkowa lub kwalifikacja sektorowa funkcjonuje w Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji w zakresie określonym w obwieszczeniu, o którym mowa w art. 25 ust. 1 ww. ustawy;
- 2) w drodze obwieszczenia dokonuje modyfikacji danej kwalifikacji wolnorynkowej lub kwalifikacji sektorowej;
- 3) w drodze obwieszczenia nadaje kwalifikacji wolnorynkowej lub kwalifikacji sektorowej status kwalifikacji archiwalnej, jeżeli w okresie pięciu lat poprzedzających dokonanie przeglądu nie został wydany żaden certyfikat kwalifikacji wolnorynkowej lub certyfikat kwalifikacji sektorowej.

Jednakże w odniesieniu do kwestii dotyczącej modyfikacji kwalifikacji wolnorynkowej należy mieć na względzie przepis art. 28 ustawy o ZSK, zgodnie z którym modyfikacja ta nie może dotyczyć:

- 1) nazwy kwalifikacji;
- 2) przypisania poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji do kwalifikacji;
- 3) efektów uczenia się wymaganych dla kwalifikacji, jeżeli zmiana w zakresie efektów uczenia się skutkowałaby koniecznością zmiany nazwy kwalifikacji lub przypisania innego poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji do tej kwalifikacji.

Mając na uwadze powyższe, nie jest możliwe dokonanie modyfikacji kwalifikacji wolnorynkowej pn. „Wspieranie osób doświadczających kryzysów psychicznych w procesie zdrowienia przez osoby z doświadczeniem psychozy (asystent zdrowienia)” z uwagi na fakt, że modyfikacja kwalifikacji wolnorynkowej nie może dotyczyć nazwy kwalifikacji. Brak jest również podstaw prawnych do wprowadzenia do tej kwalifikacji zmiany polegającej na objęciu jej zakresem wszystkich diagnoz psychiatrycznych, z uwagi na wymienienie doświadczenia psychozy w jej nazwie, która nie może zostać zmieniona.

W odniesieniu natomiast do propozycji przyjęcia rozwiązania dotyczącego wprowadzenia do ZSK kwalifikacji, która oprócz doświadczenia psychozy uwzględniałaby także inne diagnozy psychiatryczne należy podkreślić, że wątpliwości budzi wprowadzenie do tego systemu takiej kwalifikacji, która zawiera znaczne podobieństwa do kwalifikacji już w nim funkcjonującej. Zgodnie z ustawą o ZSK, istotne podobieństwa w tym zakresie zawarte we wniosku o włączenie danej kwalifikacji do ZSK mogą stanowić podstawę do pozostawienia go bez rozpatrzenia.

Z wyrazami szacunku
z upoważnienia Ministra Zdrowia
Wojciech Konieczny
Sekretarz Stanu
/dokument podpisany elektronicznie/